

(Beslutningsforslag nr. B 30).

Ønsker nogen at optage disse forslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er beslutningsforslagene bortfaldet.

40. møde

Torsdag den 31. januar 1980 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om fiksering og aftrapning af den primær- og amtskommunale grundskyld [af Mimi Jakobsen (CD) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 2).

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed [af Flemming Jensen (KF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 46).

3) Første behandling af:

Forslag til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed [af Steffensen (KrF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 97).

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven.

(Lovforslag nr. L 105).

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

I skrivelse af gårs dato meddeler medlemmer af folketinget Rahbæk Møller (SF), Kalnæs (SF) og Ebba Strange (SF), at de ønsker at tage følgende forslag tilbage:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af adgangen til at foretage investeringsfradrag.

(Beslutningsforslag nr. B 23).

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af formueskatten.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om fiksering og aftrapning af den primær- og amtskommunale grundskyld.

[Af Mimi Jakobsen (CD) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 2. Fremsat 13/11 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det foreliggende forslag er blevet fremsat tidligere af centrum-demokraterne. Det adskiller sig dog fra de foregående forslag derved, at aftrapningen af grundskylden først skal begynde om 4 år, men sigtet er stadig det samme: en fuldstændig afskaffelse af grundskylden.

Som også mine forgængere har bemærket, må det provenutab, der ville blive en følge af grundskyldens afskaffelse, dækkes på anden måde, og det vil i realiteten sige ved en forhøjelse af indkomstskatten. Provenuet af den kommunale og amtskommunale grundskyld er for 1980 budgetteret til ca. 4,6 mia kr., og hvis dette beløb skulle dækkes over indkomstskatten, ville de gennemsnitlige kommunale og amtskommunale udskrivningsprocenter stige med henholdsvis 0,7 og 1,2 procentpoint. Det ville f. eks. for amtskommunerne betyde en forhøjelse af den amtskommunale indkomstskat med 17,4 pct., det svarer til 1,2 procentpoint.

For så vidt angår bemærkningerne om, at navnlig ældre husejere med beskedne indtægter kan have vanskelighed ved at betale grundskylden, kan jeg henvise til såvel den såkaldte parcelhuslov, der åbner adgang til at lade ejendomsskatterne indefryse i ejendommen, som til loven om boligydelse til pensionister.

Når der henvises til de meget kraftige stigninger i ejendomsvurderingerne, der skete

[Indenrigsministeren]

ved den 16. almindelige vurdering, vil jeg gøre opmærksom på, at en stigning i grundværdierne jo ikke i sig selv medfører en tilsvarende stigning af grundskylden. Forholdet er da også det, at kommunerne i betydeligt omfang har kompenseret forhøjelsen af grundværdierne med en nedsættelse af grundskyldpromillerne. For amtskommunerne er grundskyldpromillen som bekendt fastsat ved lov og udgør 15 mod 20 før den 16. alm. vurdering.

I øvrigt kan jeg ikke tiltræde bemærkningerne om, at der skulle være en væsensforskel imellem beskattningen af industrivirksomheder og jordbrugsejendomme. Også af industrigrunde, der jo er en nødvendig forudsætning for fabrikernes produktion, skal der betales grundskyld som af alle andre ejendomme, og dertil kommer, at industrivirksomheder, i modsætning til hvad der gælder for landbrugs- og jordbrugsejendomme, kan pålignes en skat, nemlig dækningsafgiften, af bygningsværdien, og det er af og til med ret anseelige beløb.

Som det vil fremgå af det, jeg her har sagt, kan jeg ikke medvirke til gennemførelsen af forslaget, idet jeg er af den opfattelse, at kommunerne også i fremtiden skal have adgang til at fordele deres udgifter på såvel indkomst som fast ejendom.

Erenbjerg (S):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning er et årligt tilbagevendende forslag fra centrum-demokraterne om en fiksering og fra 1984 aftrapning af ejendomsskatterne. I parentes bemærket skal det siges, at det er et forslag, der passer meget dårligt ind i regeringens samlede økonomiske lovgivning.

Socialdemokratiet finder fortsat, at kommunerne bør bevare de udskrivningsgrundlag for skatter, de i dag har, nemlig indkomst og grundværdier. Vi kan ikke tilslutte os et forslag, der flytter mere end 3 mia kr. fra grundbeskatningen over på indkomstskatterne. Vi finder det ligeledes uheldigt at gribe ind i kommunernes økonomiske langtidssituationer, idet mange af kommunerne jo gennem en flerårig økonomisk planlægning har besluttet sig for fordeling af skat på ejendom og indkomst frem til 1982. Vi må afvise forslaget.

Fogh Rasmussen (V):

Dette forslag indeholder to dele: for det første en fiksering og aftrapning af den primær- og amtskommunale grundskyld for alle ejendomme over en 19-årig periode, for det andet en lignende fiksering og aftrapning for landbrugets produktionsjord bare over en 9-årig periode.

Venstre har den principielle opfattelse, at faste ejendomsskatter vender den tunge ende nedad, fordi de skal betales, uanset om parcelhusejeren har arbejdsmandsindtægt eller han har direktørgage, og uanset om landmanden har rekordhøst eller han har misvækst.

Nu siger indenrigsministeren, at grundskylden i kroner og øre for den enkelte jo ikke stiger proportionalt med stigningen i grundværdierne. Det er i alle tilfælde kun delvis rigtigt: for så vidt angår den amtskommunale grundskyld, er promillen fastlåst i praksis, og det betyder naturligvis, at den betalte skat også er udsat for en stigning i procent akkurat som stigningen i grundværdierne. Dette betyder i virkeligheden, at det at betale grundskyld eller faste ejendomsskatter i det hele taget er det samme som at betale skat af den blå luft. Man betaler en stignende skat, uden at man af den grund behøver at have haft en stigning i den indkomst, der er disponibel til forbrug.

Skat på produktionsjord i al almindelighed udgør en helt urimelig forskelsbehandling i forhold til erhverv, hvis produktionsmidler ikke beskattes. Hvad specielt angår landbruget, forringer ejendomsskatterne danske landmænds konkurrenceevne i forhold til konkurrenterne i EF, en forringelse, der er blevet så meget værre, efter at regeringen fik gennemført sin særskat i form af 7 promilles statsgrundskyld på landbruget; det er i øvrigt i sig selv et ekstra argument for at støtte det foreliggende forslag. Endvidere øges erhvervenes, altså også landbrugets, sårbarhed over for konjunktursvingninger, fordi grundskylden er en fast omkostning, hvorimod indkomstskatterne jo er en variabel omkostning.

Jeg ved selvfølgelig godt, at de, man kunne kalde de dogmatiske tilhængere af grundskyld, vil hævde, at højere grundskatter mindsker ejendomspriserne og dermed letter generationsskiftet, men det har den praktiske virkelighed jo modbevist et utal af gange.

[Fogh Rasmussen]

Venstre er derfor positivt over for dette forslag. Dets gennemførelse kunne muligvis skabe visse problemer i kommuner, hvis indtægter i forholdsvis høj grad hidrører fra beskatningen af fritidshuse, og det er en problemkreds, vi gerne vil se nærmere på i udvalget.

Flemming Jensen (KF):

Det foreliggende forslag er, som centrumdemokraterne selv bemærker det, en genganger, i hvert fald på de væsentligste områder, men selv om man ikke just kan påstå, at der blæser milde vinde her i salen netop på dette område, skal det på ingen måde bebrejdes CD, at de igen søger at skabe lydhørhed for disse ideer. I øvrigt har jeg bemærket, at hr. Erhard Jakobsen har lovet at komme med forslaget hvert år, indtil det er gennemført.

Den kendsgerning, at det er en god gammel bekendt, gør imidlertid, at jeg ikke føler mig forpligtet til at bruge styrtende lang tid på det. Forslagets første del omtaler fikseringen og aftrapningen af såvel den primære som den amtskommunale grundskyld, og man har vedrørende aftrapningsperioden taget hensyn til den økonomiske situation i samfundet i dag.

Det konservative folkeparti har megen sympati for de tanker, der ligger bag forslaget. Jeg kan for øvrigt ikke direkte af forslaget se, om det skulle være muligt allerede nu, hvis dette forslag bliver gennemført, at nedsætte ejendomsbeskatningen eller jordbeskatningen de steder, hvor den har nået overordentlig store højder allerede nu.

Forslaget rejser selvfølgelig som ethvert forslag en række problemer, f. eks. i forhold til de såkaldte sommerhuskommuner, men det kan vi jo se på i udvalget, ligesom vi må se på forslaget i relation til den vidt forskellige struktur, som kommunerne faktisk har selv i vores lille land.

Da det næsten identiske forslag var til behandling her i tinget i januar 1978, udtrykte mit partis ordfører, hr. Grove, at det konservative folkeparti ikke er tilhænger af skat på produktionsjord, og jeg vil gerne som hr. Grove understrege, at den jord, industrien ligger på, også er produktionsjord. Både landbrug og industri er i en hård konkurrencesituation over for udlandet, og vi ser med

sympati på enhver mulighed for at forbedre disse erhvervs vilkår.

Vi medvirker som sagt gerne positivt i udvalgsarbejdet.

Tang Sørensen (FP):

Fremskridtspartiet er i princippet enig med CD om beslutningsforslagets intentioner. Vi er enige i, at skattetrykket i Danmark er for højt, og vi er også enige i, at der ikke burde finde nogen særbeskatning sted af f. eks. produktionsjord.

Men så holder enigheden også op. Jeg tror ikke, det er CDs mening at ville nedskære det offentliges forbrug med de 4,6 mia kr., som efter indenrigsministerens oplysninger i dag er det samlede provenutab for de kommunale kasser og staten. Jeg mindes ikke, da vi for ganske kort tid siden her i folketinget vedtog finansloven, at have set større aktivitet fra CDs side i retning af at nedsætte det offentliges forbrug.

Der er én ting mere, jeg synes er paradoksalt i dag, når der foreligger et sådant forslag fra centrumdemokraternes side. I december måned 1979 vedtog et flertal her i folketinget, at landbruget skulle vantrives fremover med en 7 promilles statsgrundskyld. Jeg ved udmærket godt, at CD ikke stemte for dette lovforslag, men CD var indirekte årsag til, at bl. a. også dette lovforslag blev vedtaget. Der foreligger jo ikke i dag noget forslag fra CDs side om, at den 7 promilles statsgrundskyld skal fjernes.

Vi mener, det er forkert, at der lægges afgifter på produktionsjord. Det er dog trods alt stadig væk således, at et fornuftigt flertal i byrådene og kommunalbestyrelserne kan bestemme, hvor stor grundskylden skal være på kommunalt plan. Jeg ved godt, at man fra lovgivningsmagtens side har sat en bestemt promillegrænse for den amtskommunale grundskyld, men i det store og hele finder vi altså, at denne særbeskatning er forkert. Imidlertid erkender vi også, at en vedtagelse af dette beslutningsforslag vil indebære, at de offentlige kasser kommer til at mangle 4,6 mia kr. Det kan vi ikke acceptere på nuværende tidspunkt, fordi vi er helt klar over, man vil lægge disse 4,6 mia kr. over på den direkte beskatning. Det ønsker vi ikke, og derfor vil vi ikke medvirke til dette beslutningsforslags gennemførelse.

Birthe Nielsen (SF):

SF må afvise dette forslag fra centrum-demokraterne. Det er, som det tidligere er blevet sagt, en genfremsættelse af et tidligere forslag, men det bliver det ikke mindre socialt af. For det første fordi det fører til en forøgelse af indkomstbeskatningen, som vil gå ud over de mennesker, der har dårligst råd til at betale, og for det andet, fordi det fører til en forøgelse af jordpriserne, hvilket, som jeg før sagde, medfører større social ulighed, da det især vil gå ud over de mennesker, der bor i det almennyttige byggeri.

Der er også en anden ting, som jeg synes er urimelig ved forslaget. De kommunale bloktilskud beregnes jo ud fra, hvor mange indbyggere der bor i kommunen, og jeg har lavet en lille beregning af, hvad forslagets gennemførelse vil betyde for almindelige mennesker, der bor i parcelhus. Den viser, at centrum-demokraterne ikke skal tro, de tilgodeser folk, der bor i parcelhus, med dette forslag. For en almindelige lønmodtagerfamilie, som bor i et parcelhus, og som har ét barn, med to indkomster, hvoraf manden tjener 80.000 kr. og kvinden 50.000 kr., vil dette forslag indebære en besparelse i statskatten på 33 kr., børnetilskuddet nedgår med 6 kr., en samlet skattebesparelse på 45 kr., øget bloktilskud til kommunen på 7 kr.: i alt 52 kr. om måneden. Deraf kan man se, at det overhovedet ikke er rigtigt, når centrum-demokraterne påstår, at de vil hjælpe netop disse mennesker, for i virkeligheden kommer den familie med de to børn i et parcelhus til at betale 52 kr. mere om måneden, hvis dette forslag vedtages.

Når centrum-demokraterne påstår, at de vil gøre det bedre for pensionister med små indtægter, må jeg også nævne, at det er der sådan set taget højde for i lovgivningen i forvejen, for ifølge den gældende parcelhuslov kan pensionister med beskedne indtægter få indefrosset ejendomsskatten. Det går ganske vist ud over arvingerne, men det synes vi i SF ikke gør så meget.

Hvad angår landbrug og industri, vil jeg sige, at det for landbrugets vedkommende hidtil har været sådan, at de yngre landmænd har haft meget svært ved at etablere sig, når de skulle købe gård, og det ville blive endnu vanskeligere for dem, hvis dette

forslag blev gennemført, fordi priserne på jord og fast ejendom ville stige endnu mere.

SF mener, at det må være op til kommunerne, ud fra det befolkningsgrundlag der nu engang er, at fordele den indtægt, man ønsker på ejendomsbeskatning eller indkomstbeskatning – det er noget, kommunerne selv skal vurdere – og derfor er jeg enig med indenrigsministeren i det, han sagde indledningsvis.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre må som ved tidligere lejligheder afvise CDs forslag. Vi ønsker fortsat ikke at fjerne kommunernes mulighed for at beskatte jordværdierne og dermed vælte byrden over på det i forvejen hårdt belastede indkomstkattesystem.

Angående de virkninger, som er omtalt i bemærkningerne, er jeg ganske enig med de foregående ordførere, som har vendt sig mod forslaget, og kan blot føje til, at det er, som om CD slet ikke tager i betragtning, at en sådan omlægning også ville få virkning for selve byrdefordelingen mellem stat og kommuner og kommunerne indbyrdes.

Hvad angår belastningen for ældre mennesker med parcelhus, kan vi henvise CD til, at vi har en udmærket regel om indefrysning; det er oven i købet den regel, som i folkemunde kaldes lex Erhard, så den kan man vel finde ud af.

Flygaard (DR):

Det kan næppe komme som nogen overraskelse, at retsforbundet ikke kan medvirke til gennemførelsen af det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Vi så meget gerne, at man gik i modsat retning.

Bollmann (CD):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til de partier, der har vist interesse for forslaget, og jeg kan konstatere, at det omfatter flere medlemmer i folketinget, end da vi sidst havde forslaget til behandling. Det er rigtigt, at vi har fremsat et lignende forslag tidligere, men som flere har bemærket, er der sket den ændring, at vi nu foreslår en fastlåsning af grundskylden på de første fire år. Det har vi gjort af hensyn til landets økonomiske situation: vi finder ikke – og det har vi også sagt inden for de senere måneder – tiden inde til

[Bollmann]

de store skattenedsættelser med virkning fra nu.

Ministeren sagde, hvis jeg hørte rigtigt, at provenutabet var 4,6 mia kr. Det er en stigning i løbet af de to år, der er gået, siden vi sidst havde forslaget til behandling, fra 3,8 mia kr. eller over 20 pct.

Nogle ordførere var inde på – og det er noget, man hører ofte i debatten – at stigende grundskyld er med til at holde ejendomspriserne i ro. Jeg vil gerne spørge, om der er nogen, der kan dokumentere, at ejendomspriserne i de to år er faldet med de 20 pct. eller i hvert fald har ligget mere stabilt end tidligere.

Ministeren siger også, at der i princippet ikke er nogen forskel på landbruget og andre erhverv med hensyn til beskatning af produktionsapparatet, jorden. Der vil jeg gerne slå fast, at det er en kendsgerning, at en væsentlig mindre del af industriens produktionsapparat bliver beskattet, end tilfældet er for landbrugets vedkommende.

Hr. Erenbjerg fra socialdemokratiet sagde – og den konservative ordfører var også inde på det – at det var et årligt tilbagevendende forslag. Jeg beklager; jeg tror nok, der er gået et år, hvor vi ikke har fremsat det, men jeg skal sørge for, at det bliver fremsat hvert år fremover, indtil det bliver gennemført.

Fremskridtspartiet var inde på, at det var paradoksalt, og at vi ikke stemte for nedsættelse af det offentliges udgifter i december. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det af forslaget fremgår, at det ikke er noget, der skal gennemføres fra den ene dag til den anden, idet vi siger først en fiksering på 4 år, så en afvikling på 15 år, og man må da have lov at håbe, at der sker en del positive ting med Danmarks økonomi i løbet af en periode på 20 år. Derfor synes jeg ikke, at fremskridtspartiets argument for at stemme imod holder.

Men det kan være, man er mere enig med SF, der var inde på spørgsmålet om social skævhed. Det er fantastisk, at vi her i dag skal høre ministeren tage industrien i forsvar over for CD og SF tage parcelhusejerne i forsvar over for CD. Det er rigtigt, at dette forslag også har ret stor betydning for folk, der bor i lejerboliger. Hvis SFs ordfører havde fulgt lidt med i, hvad der er sket på lejerboligområdet – det er muligt, hun har – vil hun vide, at en meget stor del af de husleje-

stigninger, der har været i de senere år, simpelt hen skyldes stigninger i grundskatterne.

Jeg er ganske enig i de betragtninger, der er kommet frem om, at en del kommuner har fundet ud af at holde grundskylden helt i bund, men så vidt jeg husker, er det kun 3, 4 eller 5 kommuner landet over, der har fundet ud af at holde dem helt nede på nul. Hvis kommunerne bare gjorde det, var der kun problemet tilbage med amtskommunerne.

Det er også sagt, man ikke vil blande sig i kommunernes muligheder for selv at fastlægge skatteprocenterne og altså indtægterne, men de samme partier, der siger det, har i hvert fald ikke holdt sig tilbage med hensyn til at begrænse kommunernes virke på anden måde; det har man i hvert fald også gjort, og det er vi da tilfredse med for amtskommunernes vedkommende.

Jeg mener fortsat, at det er på tide, at vi får taget hul på dette problem, og jeg mener også, at vort forslag til folketingsbeslutning er et godt diskussionsgrundlag. Det vedrører en lang periode, men kan vi bare få taget hul på problemet, er vi tilfredse.

Jeg skal igen sige tak for, at der er større interesse for forslaget denne gang, end vi har set tidligere.

Birthe Nielsen (SF):

Jeg vil godt have lov til at præcisere det, jeg sagde før. Centrum-demokraterne gør sig til talsmænd for folk, der bor i parcelhuse, men jeg påviste, at en ganske almindelig familie med ganske almindelig indtægt ville komme til at betale 52 kr. mere om måneden i skat, såfremt dette forslag gik igennem. Jeg har i øvrigt ikke noget imod, at folk bor i parcelhus eller ejerlejlighed, men dette er et decideret asocialt forslag for mennesker med almindelig indkomst.

Fogh Rasmussen (V):

Må jeg sige til fru Birthe Nielsen, at vi var vist nogle stykker, der ikke helt forstod det regnestykke. Bl. a. regnede fru Birthe Nielsen med, jeg tror, det var 7 kr., i øget udlignings-tilskud til kommunen; det kan i alle tilfælde aldrig komme til at påvirke den enkelte parcelhusejers økonomi direkte.

Men ellers synes jeg nok, at hr. Tang Sørensens indlæg var særdeles bemærkelsesværdigt. Hr. Tang Sørensen og fremskridtspartiet

[Fogh Rasmussen]

i øvrigt forsømmer jo ingen lejlighed til ude omkring i forsamlingshusene at slå sig til ridder på deres kamp og felttog imod de faste grundskatter.

Men her står hr. Tang Sørensen så og argumenterer imod et forslag, der netop går ud på en sådan nedsættelse. Det afgørende kan jo ikke være centrum-demokraternes holdning til besparelser, og så ser jeg endda helt væk fra det, som hr. Bollmann ganske rigtigt også fremhævede, nemlig at der her er tale om en fiksering i første omgang, som betyder, at provenuet kommer ind til det offentlige i første omgang. Det afgørende må være, at der her ligger et rigtigt princip, og det flertal, som vil støtte en vedtagelse af forslaget, må selvfølgelig så også finde de fornødne besparelser.

Endelig vil jeg tilføje over for hr. Tang Sørensen – og måske specielt hr. Tang Sørensen – at hr. Tang Sørensen, som jo er aktiv landmand, vel også må være af den opfattelse, at det er bedre for et produktivt erhvervsliv at have en indkomstskat, der dog kun betales, såfremt erhvervet giver et overskud, end en fast jordskat, som skal betales, uanset om der er misvækst eller rekordhøst.

Tang Sørensen (FP):

Fremskridtspartiets argumenter for at stemme imod dette beslutningsforslag er særdeles velbegrundede. Hver eneste gang vort parti fremsætter lovforslag eller beslutningsforslag, der indebærer besparelser inden for den offentlige sektor, påviser vi punkt for punkt og konto for konto, hvor disse besparelser skal finde sted. Her kommer CD med et beslutningsforslag, der indebærer et provenutab for det offentlige kasser på 4,6 mia kr., men ikke med én eneste sætning nævner man, hvor disse penge skal tages, og alle vi, der sidder her – selv om det ikke er ret mange – ved jo, at resultatet bliver, at den direkte beskatning i amterne og kommunerne vil stige med 4,6 mia kr.

Jeg sagde også i mit indlæg, at jeg fuldt ud erkender, at jordbeskatningen for landbruget er en ulykke, men det er også en ulykke for landmændene – og der er trods alt stadig væk nogle landmænd, der tjener en lille smule og har en lille smule at blive beskattet af – at den direkte beskatning skal

stige. Derfor kan vi ikke støtte dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg deler ikke hr. Tang Sørensens opfattelse af, at vedtagelsen af dette forslag automatisk fører til en stigning i indkomstskatten. Men lad os gå ind på hr. Tang Sørensens tankegang. Vil hr. Tang Sørensen bestride, at det er bedre for erhvervslivet at betale indkomstskat, der kun betales af overskud, end at betale faste skatter, der betales, uanset om man har overskud eller underskud?

(Kort bemærkning).

Tang Sørensen (FP):

Jeg vil fastholde den påstand, at en stigning af den direkte beskatning er til skade for erhvervslivet, og jeg vil også fastholde mit argument, at en jordbeskatning ikke er særlig velbegrundet. Men jeg finder trods alt, at den nuværende situation, hvor vi har en amtskommunal grundskyld på 15 promille og kommunerne har mulighed for at sætte den kommunale grundskyld helt ned til nul, hvis der i kommunerne kan skabes et parlamentarisk grundlag for det, trods alt er mere retfærdig end en stigning af den direkte beskatning med 4,6 mia kr. En beskatningsforøgelse på 4,6 mia kr. er efter min opfattelse samfunds- og erhvervsskadelig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til loy om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

[Af Flemming Jensen (KF) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 46. Fremsat 28/11 79).

Sammen med denne sag foretoges den næste på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

[Af Steffensen (KrF) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 97. Fremsat 16/1 80).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Det konservative folkeparti har på ny fremsat forslag til ændring af radioloven, som bryder Danmarks Radios monopol og åbner mulighed for et reklamefinansieret TV 2.

Efter forslaget får Danmarks Radio en ret, men ingen eneret, til at sende lyd- og billedprogrammer til almenheden. Samtidig skal ministeren for offentlige arbejder kunne meddele personer, selskaber, foreninger eller andre bevilling til at udsende radio- og fjernsynsprogrammer fra Danmark. Af bemærkningerne fremgår det, at der i alle tilfælde skal stilles krav til koncessionshaverne om alsidighed, adskillelse af reklamestof fra andet stof og nøje definerede ansvarsforhold. På den måde mener forslagsstillerne at man ved at tillade konkurrence i æteren fremmer alsidighed, kvalitet og fri debat.

Lad mig til at begynde med sige, at jeg med interesse har fulgt de sidste måneders debat i TV, dagspressen og andre steder om indførelse af et TV 2. Ifølge en nylig foretaget undersøgelse skulle der være en overvejende stemning i befolkningen for endnu en fjernsynskanal, gerne finansieret ved hjælp af reklamer. Det kunne tages som et tegn på, at der kan ventes en ændret holdning her i folketingset, hvor der hidtil har været flertal imod reklame-TV.

Spørgsmål kan stilles på mange måder, og jeg har mine tvivl om, at den positive stemning for reklame-TV ville holde, hvis forud-

sætningerne for indførelse af et reklamefinansieret TV 2 var lagt klart frem.

Først og fremmest er det en misforståelse at tro, at et kommercielt TV 2 er gratis for den danske befolkning. Reklamer skaffer ikke pengene til et TV 2 fra udlandet. De skal betales af befolkningen, om end det foregår ved øget forbrug af de varer, der betales reklamepenge for. Erfaringerne fra andre lande viser, at reklamemidlerne til TV for en del overføres fra pressens annonceindtægter, og det behøver procentvis ikke at være store tal, det drejer sig om, før virkningen kan blive mærkbar for pressens indtjening.

En anden misforståelse er den, at man kan drive et TV 2 for reklamemidler alene. Man sammenligner os altid med andre lande: man har det i USA, man har det i England, man har det i Vesttyskland, men sjældent sammenligner man os med de lande, vi virkelig kan sammenligne os med, f. eks. Finland. Det lader sig gøre at have reklamefinansiering i lande med et meget stort befolkningsgrundlag, men et dansk TV 2 kan næppe regne med, at mere end cirka en fjerdedel af omkostningerne bliver dækket ved reklameindtægter. For pressen vil det derfor ikke være nogen løsning at gå ind i TV-virksomhed, således som det også nævnes i bemærkningerne til det konservative forslag.

Af tilhængerne af et kommercielt TV 2 fremføres det som sandheder, der ikke kræver nærmere dokumentation, at konkurrencen fremmer alsidighed og kvalitet og den frie debat. Det kan man mene om, hvad man vil, fordi sammenlignende bedømmelser mellem lande med og uden reklame-TV er meget vanskelige at foretage. Det eksempel, man oftest hører, er, at det britiske BBCs programkvalitet er blevet væsentlig bedre i de sidste tyve års konkurrence med det kommercielle ITV. Det mener også medarbejdere ved BBC. Jeg vil ikke bestride det, blot nævne, at man jo også må sige, at det danske fjernsyns kvalitet er forbedret betydeligt i de seneste år.

Jeg har været stillet over for det argument, at der alligevel i løbet af få år, som det allerede er tilfældet i de sydlige landsdele, vil blive sendt reklame-TV ind over landet, uden at vi kan forhindre det. Når udviklingen er uafvendelig, hvorfor så være bange for reklamer i TV?